

Vrednik Jakob Aléšovec.

Izhaja po
enkrat na mesec v Ljubljani,
kedar ga prebere in ne
konfiscira policija.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
30 kr. v administraciji, Ključarske ulice (pod mestnim
trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Veljá
celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50
kr. in četrt leta 80 kr. za vsacega
brez ozira na stan, narodnost in
vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Vse zmedene novice.

Prebivalci deželne hiše na Studencu so pri svojem zadnjem shodu sklenili najodločnejšo opozicijo in napovedali boj sedanjemu ministerstvu. — Zadnje skušnje so pokazale, da se mora sedanje število paznikov, čuvajev in stražnikov nemčurskega „konstitucijskega društva“ v Ljubljani še izdatno pomnožiti.

Trtna uš se je že tako vkoreninila, da se učitelji na Kranjskem čedalje bolj tresejo pred njo. — Naravoslovci in kemikarji so po dolgem trudu vendar iznašli neko jako strupeno štupo, po kateri bi se dali pregnati Pirkar, Zima, Linhart in drugi.

Upeljava slovenskega jezika v šole in uradnije po Slovenskem gre s tako naglostjo in silo naprej, da so že najpohlevnejši narodnjaki vso potrpežljivost zgubili. — Upeljava nemškega jezika v šole in uradnije po slovenskem se je zopet odložila za 999 let.

Občine po Dolenjskem čez vso mero preslavljajo na Dunaj premeščenega vit. Kalteneggerja zasluge za kranjsko deželo. — Nemškutarji ljubljanski silno tožijo, kako velika nadloga so jim cigani.

Vesteneck odločno trdi, da ga ni bilo zraven, ko so judovski in nemški visokošolci na Dunaji poslancu Lienbacherju ponočni „ofreht“ naredili. — Zdaj se je pokazalo, da tisti, ki so v Litiji okna pobijali, niso bili nemški visokošolci z Dunaja.

Nek gospodar na Gorenjskem ima prav debele prasce, ktere je izpital z dr. Schreyevimi govori. — Ljubljansko „konstitucijsko društvo“ potrebuje zopet več merikov otrobov, da se bodo pri shodih vezali.

Ljubljanski nemškutarji so tudi letos sklenili, da se vsi tisti mestni odborniki njihove vere, ki imajo po postavi letos stopiti iz mestnega odbora, oddajo v posilno delavnico. —

Te dni je bilo brati, da po Kranjskem več občin prosi, da bi se vsi nepopoljšljivi zopet volili v ljubljanski mestni odbor.

Minister Taaffe je zdaj privolil v vse, kar Slovencem gre in kar zahtevajo, ter začel resno postopati z našimi

nasprotniki. — Oni teden smo videli celó čedo volov nad Ljubljano po zraku letečih, na somnji pa je bilo pet krav za groš.

Drobnosti političnega jedra za Slovence.

Nemčur. Jaz res ne razumem vaše čudne poželjivosti? Saj imate zdaj za deželnega predsednika — Winklerja.

Slovenec. Dobro! To je le ena številka, do terne nam manjka pa še dveh.

* * *

Učitelj. Kaj je treba vsakemu slovenskemu otroku znati, kedar je izšolal se?

Učenec. Nemški.

Učitelj. Zakaj?

Učenec. Zato, da bo razumil razsodbe sodnij po Slovenskem.

* * *

A. Kako daleč pride polž v enem dnevu?

B. Gotovo dalje, kakor smo prišli mi Slovenci pod Taaffejevo vlado v dveh letih.

* * *

Jože. Kdaj li bo sedanji kranjski deželni zbor razpuščen?

Jaka. Najbrže takrat, ko bo Ljubljanca nazaj na Vrhniko tekla.

Jože. O ne! Ljubljanca bo prej nazaj na Vrhniko tekla, predno bo kranjski deželni zbor razpuščen.

* * *

Janez. Kaj misliš, Tone, ali bi grofa Taaffeja vzeli k vojakom, če bi se ponudil?

Tone. Ne verjamem, bi bil „prešvoh“.

* * *

Tine. Zdaj je zmiraj brati o večini in manjšini državnega zbora. Kak pa je razloček med njima?

Matevž. Ta-le. Manjšine se grof Taaffe boji, večine pa ne.

Pavliha.

Komaj sem po zadnjem potovanji bil par dni doma, že mi peté ne dajo miru. Plešati pač ne maram več, pa na noge moram vendar; „najbrže to kaj pomeni — si mislim — saj tudi pravijo, da, če koga nos srbi, se bo jezil; mene pa pete srbe, toraj bo gotovo kje treba me, morda na Dunaji.“ In ker je tudi marela tako lahka, kakor da bi bila s papirja ali slame, spoznam, da tudi njo kaj srbi, toraj stopim brž na Dunaj; če bi tam nič ne bilo, saj lahko brž pogledam, kje je kaj, in potem stopim tje, kjer me je treba.

Na Dunaji srečam prvega Herbsta, pa tako zavitega in zašemljenega, da ga je težko poznati. Urno hoče

šiniti memo mene, pa jaz mu zastavim pot z ogovorom:

„Oha, počasi! Ali me ne vidiš? Kam se ti pa mudi?“

Herbst se silno vstraši in gleda plašno okoli sebe, kakor bi se bal, da bi ga kdo ne videl.

„Domú grem“ — šepeta na to.

„Pa tega te je tako sram in strah, da si se ošemil? Kje si pa bil ali od kod prihajaš?“

„Tebi že povem“ — šepeta Herbst — „med študenti sem bil.“

„Med judovskimi in nemškimi, kaj pa da“ — pritaknem jaz.

Herbst prikima, jaz pa ga le še izprašujem: „Pa sam nisi bil, — kdo in koliko jih je bilo še s tabo?“

„No, več“ — se obotavlja Herbst — „tisti Šenerer pa tisti Zis, saj oba poznaš, je-li?“

„O, kaj bi ju ne! Pravi tički ste bili, vas že vse pozna kakor slab denar. Kaj ste pa počeli tam? Noreli?“

„Politike smo jih učili“ — reče Herbst nerad, le zato, ker vidi moje marelo.

„Od vas se bodo pa že kaj lepega naučili, hoho“ — se krohotam jaz.

„Bodo kmalo pokazali, kaj znajo“ — konča on in zablistne z očmi; — „le pojdi drevi v Lavdonove ulice, kjer stanuje tisti Linbaher, kateri nas je s svojim poročilom o šolskih zadevah tako mesaril, da nam je ljubši trn v peti, ko on.“

S tem se mi izmuzne in se zgubi med ljudmi, jaz pa zdaj vem, zakaj so me doma pete srbele in moje marelo palica.

Ker je do večera še nekoliko ur, imam še dosti časa za pohajkovanje. Lahko bi bil stopil h kakemu ministru, pa ker je vse tako pri starem, kakor sem videl že večkrat, nimam nič pravega veselja; tudi naši poslanci vedó že nadrobno moje misli, toraj naj delajo kakor hočejo, kakor morejo in kakor vedó, da se bodejo mogli pred volilci zagovarjati. Zato sem šel rajši v krčmo, da si za zvečer boljše dušo privežem. Naletel sem v ravno tisto, ktero so si bili judovski in nemški študentje viših šol izbrali za to, da se napijo „korajže“. Kmalu se jih je nabralo več sto, začeli so govoriti o tem, da Šenerer, Herbst, Zis in drugi pravijo, da je v Avstriji nemštvo v nevarnosti, da ga morajo oni — študentje — rešiti s tem, da glavnemu sovražniku, kterega oni trije ne morejo videti, namreč Linbaherju, napravijo velikansk „ofreht“, da se bodo vse šipe tresle in še miši in podgane si vse noge spahnile.

Mene je marela srbel, pa vendar sem se zdržal, češ, naj le ti mladiči napravijo kak spektakelj, da jim bo potem policija hlače pomerila, ni treba, da bi bil jaz zraven. Še le, če dunajska policija ne vkroti razsajalcev, bo pela moja marela, čeravno za take pobe ni, kakor so judovskomemški študentje, če tudi že latinski znajo. Tišal sem se toraj v kotu in svojo marelo stiskal pod mizo; ko pa se je vsa druhal podala na ulice, sem šel tudi jaz za njo, pa le od daleč.

Kaj se je potlej godilo, lahko ob kratkem povem. Študentje so pred Linbaherjevim stanovanjem ropotali, žvižgali, piskali, kričali in kar je kdo znal, pa policija je šinila vmes, razpodila vse, nekaj pa jih vjela in gnala na dunajski „rotovž“ spat. Moje marele ni bilo treba, ker so hrabri mladenči sami bežali; vendar me je ta reč toliko mikala, da sem se tudi jaz enega, ki je najhujše razsajal, vjel in ga cefral seboj, pa ne na „rotovž“, ampak v krčmo, ker sem si tako mlado pošast vendar enkrat hotel od vseh strani ogledati. Skonca se je revše postavljalo, potem pa, ko je videlo, da sva v krčmi, je popolnoma spremenilo se, kakor da bi bilo domá.

Jaz svojega jetnika posadim na stol in ko sva par kozarcev spraznila, ga prašam:

„Od kod si, gospod dohtar ali kako naj bi ti rekel?“

„Jaz nisem doktor, ampak doktorand“ — se odreže ponosno.

„Aha, to je več, se ve da! Doktorjev je po svetu že kakor tistih, ki piskre vežejo, doktorandi so pa le na Dunaji in v Gradci ali še tu in tam kateri. Od kod si pa?“

„Iz Moravskega.“

„Toraj Slovan, Čeh?“

„Kaj misliš, da na Moravskem ni zlahtnejših ljudi ko Čehov? Jaz sem Nemeč z dušo in telesom.“

„Aha, aha, zdaj pa že vem, pri čem da sva. Takih Nemcev imamo tudi mi doma nekaj in še preveč. Pa pustiva to. Zakaj so te pa starši poslali na Dunaj?“

„Neumno vprašanje“ — zarohni doktorand.

„Saj res neumno“ — se popravim jaz — „po tem, kar sem danes videl, bi treba ne bilo tega vprašanja. Toda ne zameri, da zdaj po vsem tem govori tudi moja marela eno in to poslušaj.“

Ko gospod fanté zagleda moje marelo, je ves krotak in poslušá to-le moje pridigo:

„Starši so te zato v više šole poslali, da bi se kaj učil, ne pa politiko uganjal in to celó z rogovilenjem in razsajanjem. Za politiko so starejši, skušenejši in učenejši možje, ne pa mladiči, kateri imajo pod nosom komaj kako dlačico in se še skoro maternega krila drže.“

„Jaz nisem mladič, ampak čez par let bom doktor“ — zareži gospod fanté prav po judovski predrznosti, da moram zopet pokazati mu marelo.

„Posebno, če boš tako študiral“ — rečem jaz in nadaljujem: „In ko boš — reciva, da boš — vse skušnje prestal in postal doktor, kaj pa boš potem? Ali ne boš manj ko zdaj? V kako pisarnico se boš sprosil in tam ponižno čepel več let, še pisarničnemu služabniku boš podložen. Plesal boš, kakor ti bodo predstojniki žvižgali, delal vse, kar bo prišlo na vrsto, tvoja volja ne bo veljala nič, politična vera tvoja pa bo morala ravnati se po veri gospodovi. Zdaj si še nepodkovano žebe, še le ko te bodo podkovali, se boš moral vaditi voznje in oranja po življenji in marsikterikrat ti bo še bič skušnje vsekali krvavo klobaso, predno boš — če boš kdaj sploh — zrel za to, kar hočeš že zdaj počenjati. Zapomni si to, gospod fanté, in ravnaj se po tem, kajti zdaj si še v povojih javnega življenja in če boš preveč razsajal, je pripravljena zá-te ne le moja, marveč tudi še drugih marela.“

Mladenič bi se bil na to zopet rad prav judovsko ošabno odrezal, pa moja marela mu je vezala jezik. Jaz plačam pa grem in ko smo potem še gnjezdo teh nemško judovskih ali judovsko nemških študentov, neko „lesehalle“

zaprli in društvo razpodili, se obrnem in pogledam nekoliko po svetu.

V Evropi ni nič posebnega, Turek je še zmiraj Turek in se brani Grku dati, kar je obljubil, evropske cesarske, kraljeve in republikanske najvišje gospodske so pa tudi take, kakoršne so bile, in si ne upajo Turku do kože; z avstrijskim ministerstvom govoriti o potrebah in željah Slovencev je pa že predolgočasno, kakor bi bob ob steno metal.

Zato sem že namenjen iti domú za peč spat, kar zagledam Angleža vsega preplašenega, kokor bi mu bila mačka kašo snedla.

„Kaj pa ti je, Jak?“ — ga ustavim.

„Bojerci, Bojerci!“ — tarna on na ves glas, in kaže plašno proti Afriki.

„Aha, to je v Afriki. Veš, prijatelj Jak, kdor v vsako reč svoj nos vtika in na vse kraje pomalja svoje prste, da bi drugim kaj vzela, se ne sme čuditi, če ga tu in tam nakrajo. Zakaj pa siliš dol v Afriko?“

„Imam tam posestvo“ — odgovori Jak.

„Ki si ga drugim vzela. Zdaj ga pa hočejo nazaj imeti. Prav tako, jaz grem gledat to homatijo, pomagal pa vam Angležem ne bom, to ti povem. Sam jedel, sam pil, sam po . . . dobil — zapomni si to!“

Anglež še javka in javka ter me prosi za marelo, a jaz ga prašam le še:

„Od kod so pa Bojerci dobili orožje, s katerim vas zdaj tako klestijo?“

„Od nas. Kupili so ga za lep denar in mi smo pri tej kupčiji veliko dobička naredili.“

„Ti si toraj tak, da mi prodaš svoj nož, s katerim te jaz mislim zabosti?“

„Zakaj ne? Da ga le dobro plačaš. Mi smo le kramarji.“

„No, potem se vam pa prav godi, če zdaj Bojerci pridejo z orožjem, ki so ga od vas kupili, po denar, ktere ga so zá-nj dali, ob enem vas pa še preženo iz posestva, ki ste jim ga že davno s silo vzeli. Bog ti daj pamet in nekoliko več srca do drugih ljudi!“

Anglež me še pridržuje in prosi dobrega sveta, a jaz se zasučem na peti in se napotim proti Afriki, da bi ne zamudil kaj. S Španije skočim čez srednjezemeljsko morje, še par korakov po Afriki, kjer moram nekaj nadležnih divjih zverin, strupenih kač in črnih sitnih ljudi z marelo s pota spraviti, pa sem na južnem kraju tam, od koder se je slišalo streljanje.

Bojerci, katerih jaz še nisem poznal, so vsi drugačni kakor tisti Culujci. Niso divjaki, ampak poljedelci, večidel iz Holandskega priseljeni ali njihovi nasledniki. Uprli so se Angležem, ker ti so kakor krta, ki zmeraj naprej rijejo in požro vse, kar na poti dobé; česar pa sami ne morejo snesti, nabirajo in pošiljajo na Angleško, tako da ni tako bogate dežele na svetu, da bi jo Anglež ne izmolzel. Zato se jih vse boji kakor kobilic, in tudi Bojerci so spravili se na noge, da jih preženo.

Bojerci so posebno bistrihi oči in zato tudi dobro streljajo. Mene so zagledali že na več milj daljave in poslali mi tudi par strelcev za pozdrav, pa jaz sem krogle srečno vjel v marelo. Ko to zapazijo, me spoznajo in zaženo krik:

„Alo, to je pa Pavliha, zdaj smo pa že na trdem.“

Brž potem me obsujejo in veselega vriskanja ni konca ne kraja. Enoglasno me volijo za poveljnika in dasiravno se branim češ, da imajo že med seboj boljše možake, katerim je že vsaj kraj popolnoma znan, ne pomaga nič, jaz moram biti poveljnik. Ker ni drugače, se udam in bitva vse prične.

Pa so tudi res vrli vojaki ti Bojerci. Plaziti se znajo tiho ko mačke in plezati ko vervece, streljajo pa že tako,

da je čudo; kamor kdo pomeri, zvrne se eden, zato je bilo hudo lenim Angležem, ki so za vse družega boljši ko za vojsko, in posebno na suhem taki, kakor riba, če jo z vode vržeš. Čemu bom nadrobneje pravil o tem boji. Dosti bodi to, da moje marele ni bilo prav nič treba, Bojerci so sami pobili izmed 600 Angležev vse, le sedem jih je pete odneslo, da so mogli to domú na Angleško sporočiti. Vse, kar so Angleži imeli seboj, je zapadlo Bojercem in ko smo zvečer okoli ognja v angleškem taboru večerjo kuhali, sem prašal načelnika Bojercev:

„Ali ste zdaj dobili že nazaj toliko, kolikor ste Angležem plačali za orožje?“

„O, še več“ — je splošen odgovor — „pa dobomo e kaj po vrhu.“

„Ali se ne bojite, da bi Angleži zdaj poslali veliko armado sem?“

„O kaj še! Mi jih dobro poznamo. Anglež je tak, kakor malosrčen kramar. Če je kaj zgubil, kar ga boli, ne bo zastavil potem vsega, ampak le nekoliko več, in tako počasi vse zgubil. Če bi zdaj sèm poslali veliko armado, gotovo bi nas pokončali vse, pa poslali bodo le kakih 1000 mož, ktere bomo mi zopet naklestili, ker nas bo zmiraj več, potem zopet 1000 itd., da bomo mi imeli počasi kaj zobati, dokler jim ne zmanjka ljudi.“

„No, če tako dobro poznate svoje sovražnike, pa mene ni treba tu, bom pa kar šel. Le vrlo se držite!“

Tako se poslovim od Bojercev, kateri meni na slavo streljajo, da se po vsem kraju razlega.

Ravno skočim čez srednjezemsko morje, kar zaslišim strašansko pok, kakor da bi se bilo kaj velikanskega razneslo. Kaj je to? Brž pogledam v Litijo, če bi morda tam zopet Vesteneckovi tovarši okna pobijali, pa tu ni nič; potem stopim na Dunaj pogledat, če so morda zopet nemški študentje zrogovili, pa tudi tu ni nič, jih menda preveč zebe, zato se še dalje ozrem.

Kar zagledam na Ruskem nad Petrogradom veliko dima. „Pa ne, da bili nihilisti zopet zdivjali?“ — si mislim, primem marelo za vdariti in skočim v Petrograd. Kaj zagledam!

Moj prijatelj, stari car leži tam ves v krvi, obe nogi ste mu odtrgani. Tudi več njegovih stražnikov je ranjenih in mrtvih.

Mene zgrabi jeza, kar vdaril bi, pa ne vem prav, koga; le par delavcev, v katerih spoznam skrite nihiliste, primem za komat in jih vržem žandarjem. Ti vrage, ki so že večkrat caru po življenji stregli, pa jim je vselej spodletelo, so zdaj vrgli caru, ko se je domu peljal, dve bombi pod voz in druga mu je nogi odtrgala.

„Oh, Pavliha“ — zdihuje car, ko me zagleda in mi migne z roko, naj bi stopil bliže — „oh Pavliha, zakaj te ni bilo prej sèm! Vidiš, takega-le so me naredili! Ko bi bil ti prišel o pravem času, bi me bil morda rešil.“

Meni se car res smili, vidim, da brez nog ne bo mogel dolgo živeti, zato mu podám molče roko, žalost mi kar sapo zapira. On zapazi to in se poslovi od mene:

„Z Bogom, Pavliha, z Bogom za zmiraj! Le to te še prosim: Bodi tudi mojemu sinu in nasledniku prijatelj, kakor si bil meni, in pridi večkrat s svojo marelo sèm, ker tudi njega bodo nihilisti preganjali. Jaz sem tem zverim preveč zaupal, misleč, da so že zaspale in pozgubile se, pa sem se motil, taka zver ne spi, je zmiraj na preži. Zato bom pa svojo lahkovernost in brezskrbnost plačal s svojo smrtjo.“

Jaz obljubim caru, česar me prosi, pa grem ves potr in take volje, da sklenem vsakega nihilista, ki bi ga srečal, poslati na oni svet. Komaj sem zunaj, že zapojó zvonovi, blagi car je izdihnil svojo dušo.

Kam sem šel potem, bom že drug pot povedal.

Jezična Žefa.

Kar smo zadnjič govorli, sem bla že v dveh službah; eno mi je nasvetvala Tončka, k' se zdej že dolg' časa pri enem penzjonist' drži, drugo pa Špela. Oh Špela, no, ta jo je zadela, ta! Nej brž povem, kako se ji godi v novem stan'.

Jest sem jo že pred svarila in ji rekla, de je za možitev ona že mal' prestara, posebno še za tak'ga ženina, k' je kakšne dve let' mlajš'. Pa moje prigovarjanje ni prav nič pomagal', še skor zamerla sem se ji. Potlej sem jo pa pustila, sej je dost stara, bo že vedla, kaj stori. Če bolj póstarne ženske znore, so še huj, kakor tiste, k' so komej kratko obleko slekle.

No, omožila se je, jest sem ji bla še družica. Potlej je bla nekej dni vsa kakor na škrpcéh, komej je govorila z

mano. Čez nekej časa jo je pa že minul' in k' sem jo enkrat pred cerkvijo dobila, mi je začela zdihvat', in k' sem le v njo silila, nej mi pové, kaj ji tako težko dè, je rekla:

„Oh Žefa, koko s' mi ti dober svetvala, pa jest nisem ota ubogat te! Zdej je pa začel' vse narobe bit', koker sem s' forštelala.“

„Zdej že?“ — pravim jest — „kaj pa še le bo, k' si se za celo življenje zavezala! Pa kaj je zdej že tako hud'ga?“

„Oh sram me je povedat'!“

„Ej, le povej no, povej, sej jest ne bom nikomer pravla.“

„Veš — no, veš, moj mož — me — je — pretepel.“

Pri teh besedah se ji vdero solze.

„Joj, joj“ — se vstrašim jest — „zakaj pa?“

„Za nič“ — odgovarja ona in se joka — „samo zato, k' sem enkrat zvečer, k' je prepozno dām peršel in bil fest natrkan, mal okregala ga, de se to ne šika za enga voreng človeka, k' je oženjen in ima ženo doma. Polej je pa rekel, de sem stara baba in de morem tih bit, jest sem se pa postavlja ket žena, pa je vzel metlo s kota pa me je — joj, joj!“

„Vidiš, vidiš, sej sem ti pred pravla. Pa kje si imela kuhovnico, s katero si pred tako ljudi strahovala? Al zdej ni tolko močna, de b' moža vkrotila?“

„Nič ne pomaga, je glih toko koker per Samson', k' je bil ob lase. Zdej sem reva. Oh, de b' bla preh to vedla!“

Jest jo tolažim in ji svetjem, nej bo dobra z možem, nej ga ne draž', pa ona majé z glavo in tarna, de je vs'ga konc, de vesela vender več ne bo. Čez par dni je bla mal bolj, pa rekla, de vesela vender več ne bo.

Tak zdej, k' sem od nesrečne Špele povedala, nej pa brž povem, kako je blo v zadnjih dveh mojih službah.

Nejpred sem prišla k nemškemu Pemcu — saj rekel je, de je „tajčpemc.“ To pa le zato povem, de se za mano ne bo dala ktera zapeljat' v službo k takim ljudem, če ne misli živa posušit' se. Gospod imajo gotovo dobro plačo, drgač bi bli raj domá, kakor pri nas, pa vender — kako ti ljudje živé! Zjutrej so prišli gospa v kuhnjó, odštel zrne kofeta, de sem potlej vse smelega pa skuhala kavo še več kot na pol s „činkelnom“ zmešano. Pa de bi blo še le od

te kej men' ostal'! O ne, jest sem mogla le samga „činkelna“ pit', pa še skor brez sladkorja al cukra, zraven pa pol žemlje.

Ko sem za kosil' zakrila, so spet gospa prišli in mi odmerli drv in premoga al štanjkolna, na trg so šli tako zmirej z menoj in sem mogla kregat' se z babami za vsako reč, če je bla še tako majhna, za par krajcarjev; nejraj bi bli vse zastonj imel'; zraven so pa še vsako po „tajčpemski“ zmerjal, kakor de bi bla vkradla to, kar ima na prodaj.

Ko sva tako nakupil' in sem jest zakrila, so zmerej brenčal okol mene, kakor de bi bla jest tatica. Po drugih hišah, kjer sem do zdej bla, je bla zmerej taka navada, de se je za vse, tudi zá-me, skup kuhal', jest sem dobila skor ravno tako, kakor družina, le de vsake reči ne; kar je pa od kosila ostal', je blo moje in še beračem sem kej dala. Tukej pa so gospa pristavli en lonc, vá-nj nametal zelja, kaše, ričeta al pa močnika in to je blo zá-me. Tako sem jest kuhala za gospodo, gospa pa zá-me. Od kosila ni ostal' nikdar nič, so vse notri pojedli, in če je bla kakšna kost, ktere se je kej mesa držal', so jo že pod ključ djal za večerjo al de se je drug' dan spet prekuhala. Jest sem klepala pa svoj komej zabeljen močnik, kašo, ješprenj al zelje. Samo to je blo dobro, de mi ni blo treba preveč pomivat, ker so notri že vso posodo tako oblizal', de bi jo bla jest kar lahko spravla. Zvečer je blo ravno tako, kakor zjutraj; spet je „činkel“ pel, jest sem si mogla s svojga kej kupit', če nisem marala lačna iti spat.

Jest bi nič ne rekla, če bi bla tukej kakšna revšna. Al vidla sem gospoda, k' so prinesli ob začetku mesca cel pók dnarja, menda svojo plačo. Potlej so se pa vsedli, odštel' polovico in to so gospa drug dan nesli v hranilnico al šparkaso, drug je pa ostal' za dom. Nikol nisem vidla gospoda iti v kakšno oštarijo, tud' domá niso nikol' nič pil', k večem, če je kdo drug za pijačo dal; takrat so pa vsi rad' pil, pa še kako! Enkrat sem mogla iti šestkrat po pivo in vino, pa so še skušal tistga gospoda pridržat', čeravno smo druge večere ob tem čas' že zdavnej vsi spal'. K' sem jest potlej kozarce pobirala, so gospa še iz vseh vse ostanke skup zlil' in zapri jih v omaro.

Se ve de ženska take vrste, kakor sem jest, ne more dolg' ostat' pri tak' hiš', zato sem enkrat, k' so mi zvečer gospa pustli komej za en palc „činkelna“ in pol žemlje za večerjo, šla z loncem v sobo, kjer so vsi skep „činkelna“ žlempal', se postavla in rekla:

„Brez zamere. Al če mislite, de pošten posel more prestat' ob tak' večerji, si pa drugo kuharčo preskrbite.“

Zdej pa zrastejo gospod in reko: „Če gre deželni glavlar ali landshauptman Kaltenegger lačen spat in če gremo mi vsi ravno tako, zakaj bi pa ti ne šla?“

„A, tako je?“ — poprimem jest — „potlej se pa že poznamo. Vi mislite torej tukej le molzti deželo, zaslužka pa nikomur nič dati. Ko bodo hranilnične bukvice dosti debele, jo bote pa potegnili z dnarjem iz deže. Je že prav; potlej vam pa še kršence treba ni, ker če še moj'ga „činkelna“ popijete, bote šli menj lačni spat, kakor zdej. Še to vam povem: Pri nas je vsak kmet bolj gospósk, kakor vi, grem raje na kmete služit', domač' ljudje niso tako umazan', kakor vaše sorte.“

Potem smo se še dajal', de sem mogla jest kuhovnico pokazat'. Sram pa takih ljudi nič ni, še manj ko psa strah; za dnar vse pretrpe. Drug' dan so me gospa že prosit' prišli, de b' še ostala, in obljubil pol žemlje več na dan, pa jest sem ostala pri tem, de grem raj dons kakor juter. K' sem potlej šla, so mi pa hotli še par grošev odtrgat', pa jest sem rekla, de se bova na rotovž' vidle, in še le potlej sem dobila svojo plačo, pa so me tako zmerjal' z vsem, de b' jih lahko tožila, če bi blo men' za to in bi blo še kej prič. Vesela pa sem bla, k' sem prišla od te hiše, in h kakšnemu tjuču, posebno „tajčpemcu“, me ne bo nobeden več spravil.

Druga, še krajša služba je bla pa tista, kamer me je Špela spravla. To je tist' jezičen dohtar v špitalskih ulcah, k' se mu Šraj prav', pa b' se moglo reč „Šrajer“, to je po naše „kričač“, zato k' tako rad kriči al „šraja“, kakor na Notranjskem pravjo. Koj k' sem prišla, sem mogla priseč', de ne bom nikol nikjer z nikomer nobene slovenske besede spregovorila, gospod dohtar je rekel, de ga na vse plati krč vije, če kje ktero sliš' al pa kakšenga Slovenca vid'. (Res se je enkrat zgodlo, k' sem z mlekarco, ki je mlek' prinesla, v kuhnji slovensk' govorila in je dohtar mem' prišel, je naj' tako hudo pogledal, de se je ves mlek' pri ti prič' skisal.)

Druzga tukej ne bom pravla, po gosposkih hišah je skor povsod v kuhnji enako, le de je ta gospá bolj, una menj sitna al skopa. Raj bom povedala nekej od gospoda dohtarja, k' vas bo bolj mikal'.

Kder je blo po kuhnji vse pospravljen, me je poklical v svojo sobo, tam me posadil na stol, pa sem mogla poslušat' njegove govore, k' se jih je učil za kazino; to je blo vsak dan po kakšni dve ur', mal' več al menj, pa vsak dan je blo, kakor če se kak štedent uči za šolo. Jest sem mogla vmes ploskat' pa „bravo“ klicat'. Če se mi pa kje kej ni dost' mestno al zasoljen' zdel', sem smela tud' kej reč', pa je popravil.

Enkrat, to je blo tist' dan po pepelnic, sva pa imela ves popoldan tako probo al skušnjo. Dohtar ima tak glas, kakor kakšna mevža, de ga težko razumiš, pa vender sem tolk' posnela, de je to spet zabavljanje na Slovence, pa na čast tistemu Kaltnekarju, k' ga je zdej vender enkrat zima vzela. K' sem mogla ta govor več ko dvejsetkrat skoz poslušat', se je dohtar črno oblekel poleg pa šel v kazino, od koder je prišel domú ponoč', k' sem jest že spala.

Drug dan je pa prišel brž k men' in vsga svitlega obraza, kakor de b' se bil s soncem umil, rekel:

„Žefa, zdej smo pa mi na konj!“

„Kaj se prav' to?“ — prašam jest.

„To se prav', de Kaltnekar gre, tist' pa, ki stop' na njegov mest', smo mi — sem jest“ — odgovori ponosno in se tako napne, de b' se bil skor nazaj prelomil.

„Dobro srečo“ — rečem jest — „zdej saj ne bo treba men' več bit' za pričó, kder se bote svojih govorov z glave učil.“

„Zdej še le, zdej“ — reče dohtar — „zdej bo vsak teden treba postavit' se s kakšnim govorom.“ —

„In mende clo z dnarjem najemat' ljudi, de vas bodo poslušal“ — sežem jest v besedo in rečem še: „Si pa še namest' mene drugo najmite, ker — brez zamere — jest raj poslušam cel dan in celó noč kotlo ragljajočih žab, kakor vaše otrobe eno uro.“

Strašno zrasede in skipi dohtar in postane rdeč kakor purman — v kratkem rečen': še tist dan sva bla sakseb', in jest sem bla prav vesela.

Kam sem potlej šla v službo, bom že drug pot povedala.

Do ke pa — zdrav' ostanite!

V šoli.

Učitelj. Zadnjič sem vam razlagal o „helotih“ na Špartanskem. Povej mi Janko, kaj so bili ti ljudje?

Janko. Sužnji gospodujočim Špartancem, pa brez vseh pravic.

Učitelj. Dobro! Ali mi vé še kdo kaj povedati o njih?

Učenec Janez. Jaz vem še nekaj, kar sem od očeta slišal.

Učitelj. No, kaj?

Janez. Oče so rekli, da so bili „heloti“ stari — stari očetje naši.

Krišpin Krišpovič.

Gospóda moja, le prenaglo ne sodite! Zdaj ste zatožili Stremajerja, češ, da se je pregrešil s svojim ukazom do sodnij po Kranjskem zoper §. 19. temeljnih postav, in slovenski jezik vrgel iz sodnij. Vi celó trdite, da je to grozna klofuta od Stremajerja Slovincem. Ali to ni tako, dovolite gospóda, da jaz to reč od vse druge strani pokažem, bote videli, koliko krivico delate mojemu klientu Stremajerju, kako ničeva je Vaša tožba.

Res da §. 19. določuje, da je v Avstriji narod po pravicah vsak drugemu enak, da mora imeti toraj slovenski jezik pri sodnji tisto pravico in veljavo, kakor kateri koli drugi; — res da je Stremajer izrekel, da je za sodnije po Kranjskem edino le nemški jezik, da so razsodbe — v slovenskem spisane — ravno zavoljo tega neveljavne, ker niso nemške; — res da bo, če ta naredba ali razsodba obvelja, slovensko uradovanje pri sodnijah kmalu zginilo, ker že zdaj vsak sodniški uradnik rabi raje nemški jezik, kterega je v svojem poslu bolj navajen; — res da se s tem godi velika škoda narodnosti slovenski; — res da se taki ukazi čudno vjemajo z obljubo sedanjega ministerstva, da bo vsakemu narodu enako pravično; — res da vsem tem nasprotnikom Slovencev greben čedalje bolj raste, pri Slovincih pa zaupanje do moči ali prave volje ministerstva vpada; — vse to je res.

Vendar, gospóda moja! Stremajerja si morate misliti, kakor je, ne pa kakor bi moral biti. Saj veste, da je nemški Štajerc in nemški, posebno pa še ponemčeni Štajerci so hujši nasprotniki slovenskega jezika, kakor pravi Nemci. Saj veste, da Stremajer je kot minister že vse storil, da bi se šole po Slovenskem ponemčile; zato so ga preganjali in moral je nazadnje iti iz ministerstva.

Potem je prišel na čelo najviše sodnije in tam našel nek star, pa še zmiraj veljaven paragraf, ki pravi, da je na Kranjskem sodnijski jezik edino le nemški, in zato je izdal ukaz, zavoljo kterega ga zdaj tožite.

Ali gospóda moja, pomislite, kakaj je ta ukaz izdal. Prvič zato, ker je v starih postavah našel tisti paragraf, drugič zato, ker mu slovenski jezik ni po volji, tretjič pa zato, ker je bil k temu provociran ali po domače: na korajžo klican, toraj nekako razdražen.

Prve dve reči se sami ob sebi razumite, zadnja ga pa naravnost izgovarja. Le premislite, gospóda moja, mlad advokat, morda pol mlajši od Stremajerja, hoče na vsak način, da bi obveljala njegova, namreč po vsi sili hoče imeti slovensko sodnijsko razsodbo. Ko z Gradca dobi nos, ni zadovoljen, marveč na Dunaj, do Stremajerja mora iti pritožba. Kdo je toraj kriv take razsodbe? Mar Stremajer, ki bi gotovo ne bil šel iskat v stare „špehe“ tistega paragrafa, če bi ne bil tako hudo dregnjen? Ali ne marveč mladi advokat iz Kamnika, ki je hotel z glavo steno predreti?

In vse to je prišlo s Kranjskega, toraj s tiste dežele, v kateri je Stremajer kot minister tako ponemčeval. Ali ga ni moralo žaliti to, da Slovenci še zdaj niso ponemčeni?

Potlej pa, gospóda moja, ga tožite zato, ker je tak ukaz ali razsodbo dal ravno za kranjsko deželo. Prosim Vas: za katero drugo bojo pa dal? Na Nemškem je tako že vse nemško, Čehi ga niso dražili s pritožbami, Lahji pa imajo že tako svoj laški jezik pri sodnijah in ne marajo nemškega.

Slednjič le še to opomnim, da je to, kar je Stremajer storil, ne le čisto postavno, temveč tudi po njegovi natori. Bote li obsodili mačka, ki miši in podgane davi? Mu bote li vcepili prepričanje, da te živali niso zato na svetu, da jih on zalezuje in mori?

Dokler toraj velja to, da se Slovenci morajo pomnemčevati, kdo bo obsodil mojega klijenta Stremajerja?

Jaz sem govoril, gospóda moja, sodite, pa Vi!

Z Olimpa.

Čast Tvojemu poštenju „Brencelj“!

Zdaj je polagoma menda vtihnil hrup, s katerim so Tvoji sovražniki padli po Tebi. Prav čudim se, da si še živ pri vsem tem. Hudih nasprotnikov in strupenih sovražnikov imeti tri vrste, namreč pred škofijo, nemškutarje pa še tiste gade, ki so se zadnji čas tako ljuto zaganjali v Tebe, pa pri vsem tem ne poginiti, no, to je več ko človeška, to je že „Brenceljnova“ natura. Zdaj imaš menda mir in tiste kocine, ki so Ti jih v ljutem boji izpulili, se Ti bodo menda že počasi zarastle, da le rebra nimaš nobenega zlomljenega, se boš že „izlizal“.

Pač, še imaš hudih sovražnikov, katerih morda Ti ne vidiš, pa jih vidimo mi; ti še ne mirujejo, čeravno so Te obsodili v prognanstvo češ: „Brencelj“ ni za izobražene ljudi.“ To je tam doli v Vipavi, kjer Tvoj stari prijatelj na kmečki šoli vodjuje, pa zraven še razne druge reči uganja; po prevzetnosti in oliki ga že dobro poznaš, saj se morda še spominjaš dopisnice, po kateri si njegovega očeta tirjal, pa od takrat še nevodjeve roke dobil jo nazaj z opazko: „pojdi se s...!“ velečo Ti, da greš nekam, kamor še cesarji peš hodijo. Ta mož, o katerem bi Ti lahko še prav mikavnih reči pisal, raste zdaj v domišljivosti in mogočnosti — če ne pred ljudmi, gotovo pa pred seboj, da bo zrastel od kacega poslanca, ministra ali celo kralja „liberalne Slovenije,“ potlej bo pa Tebe za vse večne čase zaprl, „farje“ pa ven izgnal, kakor je o zadnji čitalnični volitvi izrekel. Toda ne tresi se preveč, „Brencelj“, čast Tvojemu poštenju! — mar misli na žabo, ki je prej počila, predno je postala vol; če Te bodo pa le preveč dregali taki ljudje, jih pa le piči po svoje.

Pa pustiva Tebe, tako ničvredno muho, in ozriva se po vas Slovenceh sploh.

Prav dobro se vam godi, nas skoro mika vrniti se nazaj med vas. Saj ste kakor vrabci v prosu; deželni odbor kranjski je razpuščen, ravno tako mestni ljubljanski; Pirkar, Zima, Linhart, Gariboldi in drugi so šli že rakom žvižgat, ponemčujoči nemškutarski učitelji pa žabam gost; Stremajer, načelnik najviše sodnije, je dal strog ukaz, da pri sodnijah po Slovenskem velja po §. 19. drž. postav edino le slovenski jezik in da ga mora vsak uradnik znati, če hoče pri vas služiti; Vesteneck je že davno tam, kamor taki ljudje gredo; kmetom daje vlada poceni posojila, da oderuhi glada ginejo; v najboljše službe se postavljajo domačini; duhovnom je plača vravnana in odmerjena tako, kakor jim gre po stanu, dolgem in težavnem študiranju in po visoki izobraženosti, — sploh pa je stanje najrevnejšega kmeta tako, da se mu vsaj ob nedeljah in praznikih meso v loncu kuha. Dušica, česa pri vsem tem še želiš? Še Kalteneggerja si izprosite nazaj za deželnega predsednika kranjskega, pa bo vsak dan nedelja.

Ne vem po tem prav, kaj imajo vaši poslanci še opraviti na Dunaji. Saj so vam pridobili vse, kar ste jim pridobiti naročili in še več, ker Taaffe ima voljo trositi vam iz polnih perišč, Toman in Costa sta rekla, da bi bila ob takih razmerah že davno z Dunaja zopet domá, pa bi ne šla nikdar več tje česa iskat.

Sporoči mi prilično, koliko je še nemškutariev med vami, zadnjemu bom jaz potlej skoval primerne vrstice za nagrobni kamen. Pa le hitro, ker kakor je po sedanjih vaših razmerah sklepati, jih mora kar slana jemati.

Ves Tvoj

Miroslav.

Politikarju.

(Svojeglavno po Preširnu.)

Slep je Slovenec, ki se s politiko vkvarja;
Na Dunaji marsikdo mu osle kaže,
Tudi drugače se mu sreča laže; —
Živi in le prekmalu umre brez denarja.

Opravičeno milovanje.

Slovenski poslanci na Dunaji so pa res usmiljenja vredni. Zdaj že toliko časa sedé, pa še zmiraj ne vedo, zakaj?

Naroden poslanec.

Znanstveno.

- A. Zakaj gredo pozimi vse ure preneglo?
- B. Zato, ker jih zebe.
- A. Zakaj gredo pa poleti prepočasi?
- B. Ker jim je vroče.

Računstveno.

Učitelj, ki je znan, da ga rad „pupa“ in zato večkrat v kaki gostilnici na krediti obtiči, praša v šoli malega sinka krčmarjevega:

„Če pridem k vam in pijem tri četrti litra vina, ki ga oče točijo po 40 kr. liter, koliko bom dolžan?“

Učenec. Tri četrti litra več kakor prej.

Kako grdo rokodelstvo je oderuštvo.

Nek gospod župnik je pri izpraševanju hotel razložiti možem, kako grdo je oderuštvo. Zato praša:

„Je kak krojač tu?“

„Kaj pa da, jaz!“ — odgovori več glasov.

„Tudi kak čevljar, kovač, krznar, kolar?“ — poprašuje dalje.

„Tudi“ — se jih oglasi več.

„No in mizar, tesar, strojar?“

„Nas je več“ — je odgovor.

„Smolar, rezar?“ — poprašuje župnik dalje.

„Čemu bi tajila, saj sva poštena, ko drugi“ — se oglasita dva.

„Je morda tudi konjedec tu?“ — praša župnik dalje.

„Tudi! Čemu bi se sramoval svojega rokodelstva!“ — odgovori zadej nekdo; — „saj je potrebno in jaz ga počeno opravljam.“

„Ali je tudi kak oderuh tu?“ — praša slednjič gospod župnik glasneje.

Vse je tiho, nihče se ne oglasi. Nato sklene gosp. župnik:

„No, glejte, nobenega rokodelstva se nobeden ne sramuje, le oderuh noče nobeden biti. Iz tega vidite, kako grda in pregrešna je odrtija.“

Ženska odgoja po novi šegi.

Na pol izobražen meščán, ki je pa svoje hčere prav po gosposki in po novi šegi odgojiti dal, se snide s svojim starim znanecem, kateri se je pa v tem držal le bolj svojega stanu. Med pogovorom se pobaha prvi, da bo njegova hči vzela profesorja.

„No, no, dobro“ — reče ta — „tvoja hči je gotovo dobro odgojena za tak zakon?“

„O, kaj pa“ — odgovori oče — „zna nemški, francoski, matimatiko, potaniko, astronomijo, klavir in še več takih reči, kterih jaz in ti ne razumiva.“

„No“ — reče na to znanec — „če zna gospod profesor štrikati, šivati, kuhati, pegljati in vse žensko gospodinjstvo v hiši, potem bo zakon že srečen.“

Kako marsikaj po otrocih na dan pride.

V nekem kraji sta bila gospod župnik in župan prav dobra prijatelja, ta je onega cenil posebno dobro pa še zato, ker mu je pri županovanji izdatno, pa brezplačno pomagal. Vsako leto je toraj župan gospodu za god kaj vezila prinesel in ta pot mu je namenil dva dobro pitana purana. Lepo sta se pitala, župan ju je bil sam vesel.

A kaj se zgodi! Na godu dan župan v kurnjeku najde namestu puranov le nju odrezani glavi. Brž prime ostro vso hišo, a nihče ne ve, kam sta prišla purana, kdo ju je vkradel. Ves žalosten se podá k gospodu župniku in pové, kaj se je zgodilo s puranoma njemu za god namenjenima.

„O nič ne de“ — reče gospod župnik — „samo to je žalostno, da imamo v vasi tatu. Ali se vam nič ne zdi, kdo bi bil ti živali vkradel?“

„Ne, da bi naravnost koga dolžil“ — odgovori župan.

„Ali ste pa že komu kaj pravili o tem?“

„Do zdaj vedo le domači.“

„Dobro! Molčite in tudi domačim recite, da naj nihče ne zine besedice o tatvini. Bomo že dobili tatu.“

Župan to obljubi in gre. Doma reče svojim, da že vé, kje sta purana, pa da ne smejo nikomur nič praviti o kaki tatvini.

Drugi dan gospod župnik, ki je bil tudi katehet, v šoli otrokom pripoveduje, kako velik greh je tatvina in da bo moral vsak, kdor je kaj vkradel, tisto reč razbeljeno sodni dan na golih rokah nazaj prinesiti.

Ko je gospod župnik to izgovoril, zapazi v eni zadnjih klopi nekak nemir; vidi namreč, da se otroci dregajo. Praša toraj po vzroku, nobeden noče nič povedati; ko pa vendar še strogeje praša, se oglasi eden učencev:

„Ta-le me je prašal, da bi jaz prašal, če bodo tiste stvari, ki jih bo tat sodnji dan nazaj nosil, vse take, kakor so bile žive, in če jim ne bo nič manjkalo.“

„Zakaj si prašal to, Janez?“ — se obrne gospod župnik do pokazanega mu fanta.

Ta pa je porednejših eden, zato se prav možko odreže:

„Jaz bi rad videl, kje bodo živali, kterim so bile glave odrezane in ki so že pojedene, zopet svoje glave dobile!“

Zdaj je gospod župnik vedel, kdo je tat, namreč oče tega fanta. Dobrovoljin pa, kakor je, in prizanesljiv reče fantu:

„Tistim jih b do potrgale, ki so jih vkradli in snedli.“

Fant postane na to ves zamišljen. Gospod župnik, ki zdaj ve, kje sta vkradena purana, pridrži fanta v šoli, sam pa se podá k njegovemu očetu, ki se ga močno vstraši.

Konec vsega je bil ta, da je Janez povrnil škodo in za trdno obljubil, da ne bo več kradel, posebno puranov ne, naj bodo še tako debeli; le zavoljo te obljube in po prošnji gospoda župnika ga župan ni dal pripreti, kar je skonca vsakako nameraval. In Janez je bil res mož beseda.

Prav lahko.

Profesor, ki je prejšnja leta na gimnaziji učil slovenščino, sreča nekdanjega svojega učenca, ki je zdaj že marsikaj slovenskega spisal, in ga prosi, naj bi mu povedal slovensko besedo za neko nemško, s katero si že toliko časa glavo ubija.

„Kako li bom to vedel?“ — pa odgovori nekdanji učenec — „saj veste, da sem se slovenščine moral učiti od vas.“

O litijskem škandalu.

A. Litijski župan se mi pa res smili. Revež!

B. Zakaj?

A. Ali ne veš, da je bil, ko ga je litijski žandarski vahtmajster tožil, obsojen?

B. Beži no! Obsojen je bil? Na kaj?

A. Na to, da mu mora stroške obravnave žandar plačati. Zato se mi smili župan.

Pogovori.

Jaka. Garibaldi, francoski komunisti, naši socialisti in ruski nihilisti hočejo toraj, da bi se krščanski nauk iz šol odpravil, češ da je nepotreben in škodljiv. Rad bi vedel, kaj se naj potem namestu njega uči?

Jože. Kaj ne veš? Morenje cesarjev, kraljev in republikanskih predsednikov, preganjanje duhovnov, ropanje cerkvá, požiganje mest, ropanje in takih bolj koristnih in bolj potrebnih reči več.

* * *

Jože. V Idriji je po novem številjenji le okoli 120 nemcev.

Tone. Zato je tudi menda po vodi splavala tista interpelacija poslanca kneza Windischgrätz, v kateri se je pritožil zavoljo preslabe in ne enake plače rudarjev.

* * *

Tine. Kaltenegger je šel tako nerad s Kranjskega, kakor v starih časih hudobni duh iz človeka.

Jaka. Reci raje: kakor tista glista, ki ima toliko udov, da se brž zopet zaraste, če ne spraviš glave z života.

Tine. Pa Kaltenegger je menda vendar šel z glavo ven?

Jaka. Ne vem, ker njegov prijatelj nemškutarji upajo, da bo prišel še nazaj in to za deželnega predsednika.

Tine. Pa ga bo zeblo.

* * *

Jože. Po novem ukazu Stremajerjevem se sme po Kranjskem soditi le v nemškem jeziku.

Tine. Dobro, izvrstno!

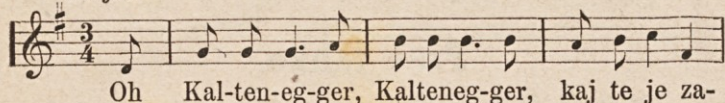
Jože. Ti si pa čuden. Zakaj je dobro!

Tine. No, če bo kmet nemški obsojen, ne bo vedel, kaj in kako, in če mu bodo slovenski to povedali, pa ne bo veljalo. Zato Slovenec ne bo mogel nikdar obsojen biti.

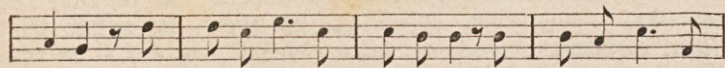
„Brencelj“ Kalteneggerju za odhod.

Pesem za en sam glas s spremljevanjem solz.

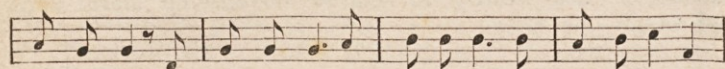
Za jok.

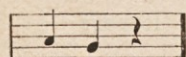
Oh Kal-ten-eg-ger, Kalteneg-ger, kaj te je za-

de-lo! V de-že-lo na-šo pre-le-po Si v gnjezdil se bil

tak trdno! Oh Kalten-eg-ger, Kalteneg-ger, kaj te je za-

Zopet od konca do kraja.

de-lo

K nam nemški duh zanesel te
Ko druge tuje tičice.

Si zrna dosti tu dobil,
Ker službe mastne si lovil.

Če kdo loviti dobro zna,
Se pri financih najbolj dá.

Ker si gladek, se viti znaš,
Nemčurje v sáku kmal imaš.

Nemčurjev, uradnikov kor
Te voli clo v deželni zbor.

Ko si tam v zboru besed'val,
Sem poslušaje te jaz — spal.

Goldinarje poslanec tri
Na dan pa vsaki le dobi.

Ti hotel si služiti več,
Zato glavarstva bil želeč.

Si zvit ti kakor kozji rog,
Si dobro letat' znal okrog.

Si sedel na glavarja stol,
In zdaj bil res — v kožuho molj.

Deželi naši, kakor ti,
Menda nihče še škod'val ni.

Tu mislil si za zmir sedet',
Ko v prosu vrabec zrnje žet'.

Zakuriti je treba b'lo
Ti pred brlogom zló močno.

A vendar jazbec si prišel,
Ko se ti zad je kožuh vnel.

Zdaj moraš iti v mrzli svet,
Kjer slave ne boš mogel žet'.

Odnesel te je zime mraz,
Za katero vajen ni obraz.

Slovenec z ajdovco kadil,
Da se za tabo dim valil.

Le jaz žalujem za teboj,
Ker si bil sodelavec moj.

Čeravno si le suha kost,
Oblizat' te b'lo zmir je dost.

Zato res jokam za teboj,
Ker si bil tolst prijatelj moj.

Čudna stava.

Več trdnih in spoštovanih narodnjakov sedi zvečer, kakor navadno, v gostilnici za mizo in razgovor je tako živahen, da pride gostilničar, ki je tu in sèm tudi prisedal k mizi in katero rekel, pogledat, kaj je, in praša:

„Kaj pa je, gospodje, da ste danes tako živahni?“

„Ravno smo naredili stavo“ — odgovori eden — ktero bomo zapili pri vas. Kakor povsod in vselej, jo ima plačati tisti, ki jo zgubi. Nocoj pa še ne vemo, kdo jo bo zgubil.“

„Nič ne de, gospoda“ — se oglasi gostilničar — „jaz grem kar po vino. Koliko je?“

„Vedro vina“ — je odgovor — „a plačan bo še le takrat, kedar bo stava zgubljena ali dobljena.“

„Dobro, dobro“ — reče gostilničar, gre ter kmalu privali sodček vina v sobo ter ga nastavi.

Vse je veselo, največ se napija tistemu, ki bo stavo zgubil. Se ve, da je tudi gostilničar med njimi in židane volje. Slednjič pa tega vendar preveč radovednost tare, ne more se zdržati in vpraša:

„Brez zamere, gospoda, ali smem zvedeti, za kaj gre stava?“

„O zakaj ne, ker bote tako dolgo čakali na denar“ — odgovori eden.

„Dolgo? kako to?“ — zategne krčmar; — „kaj je stava?“

„Pol nas je stavilo“ — odgovori eden — „da bo deželni zbor kranjski razpuščen, pol pa, da ne bo. Vi toraj dobite plačo takrat, kedar bo ta zbor razpuščen.“

„Moj Bog“ — zdihne krčmar in se popraska za ušesi — „bom moral že dolgo čakati na denar, Bog mi daj zdravje!“

Dober nauk.

A. Kako se je najlože znebiti človeka, ki ti ves čas na ušesa tuli in hoče zmiraj le sam govoriti?

B. Če tudi ti kaj tacega storiš. Ko bo videl, da ne pride do besede, jo bo kmalu popihal. Kdor sam rad veliko govori, drugih ne mara poslušati.

Nova iznajdba.

Profesor Samhaber na ljubljanski pripravnici je svojim učencem tretjega leta prepovedal, pred njegovo uro slovenski govoriti. Da bo pa natančno vedel, če se njegova prepoved izpolnjuje ali ne, bo nastavlil v šolo mašino, katero je sam iznašel, ki bo vsako besedo fotografirala, kedar ne bo njega v šoli.

 S to številko je končano prvo četrletje, kdor se je le do sèm naročil, naj blagovoljno ponovi naročnino. 4. štev. pride kmalu drugi mesec.